

УНІКАЛЬНІ ЛІТЕРИ

Тиждень 7, урок 32

Обладнання і матеріали:

- навчальний посібник “Українська мова та читання” ч. 2 (авторка Г. Остапенко), с. 16-17;
- відео [“Правила української мови”](#), [вірші про українську мову у виконанні дітей-іноземців](#);
- осінні квіти або гілочки дерев у глечик, свічка у підсвічнику;
- роздруківки [“Нові слова”](#), [“Прислів’я про мову”](#), [“Ознаки мови”](#), [“Цікаві факти про українську мову”](#).

Слова на дощці: найсуттєвіше, крихітна, зятимити, покладатися.

Словник

Канон — музична форма, що ґрунтується на повторенні тієї самої мелодії різними голосами хору, які вступають послідовно один за одним.

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Словникова робота

Розгадайте загадку і пригадайте вже вивчене нами словникове слово, яке починається на літеру ї.

Спритний, круглий і колючий,
І ні крапельки не злючий.
(*їжак*)

Вигадайте два речення за словом “їжак”. Напишіть їх у зошит.

2. Каліграфічна хвилинка

Перепишіть вірш у зошит. Підкресліть слова, які починаються на літеру ї.

Їжачок ходив у ліс,
Він грибочків нам приніс.
І сказав: — Я буду з вами
Їсти борщик із грибами.

Запишіть рядочок слів з літерою ї.

3. Вправа “Тепле коло”

Діти сідають у коло на килимку. Посередині кола стоїть глечик з осінніми квітами чи гілочками дерев. Учитель запалює свічку і ставить у центрі кола, але подалі від глечика. Діти беруться за руки, і вчитель починає наспівувати на довільний мотив.

Свічечка, свічечка хай в нас палає,
Радості й щастя усім вам бажаю.
Іванці, Андрію, Кузьмі, і Захару, Тетянці ... *(називає ім'я кожної дитини)*.

Дивлячись на свічку, діти думають про когось щось добре. Подумки передають іншій людині тепло і світло вогника.

Запитання до дітей

- Чи запалюють свічки у вашій сім'ї? З якої нагоди? Чи є у вашій сім'ї традиції, коли запалюють свічки? *(Недільне чаювання, вечірня молитва тощо)*.
- Чи подобається вам дивитися на вогонь? Що ви відчуваєте в ці хвилини?
- На що схожа свічка?

4. Спів канонам "Хай палає свічечка"

Учитель співає два рядки декілька разів на довільну мелодію.

Хай палає свічечка в цей ранковий час,
Друзів голоси звучать і єднають нас.

Діти починають співати з учителем. Щоб вийшов канон, друга група дітей починає співати пісню після того, як перша група доспіває перший рядок пісні. Усі намагаються не збиватися.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Учитель виразно читає вірш Івана Малковича "Свічечка букви «ї»" *(завдання 1, с. 16 посібника)*.

2. Читаємо складні слова на дошці і визначаємо наголос. Зрозуміти зміст нових слів дітям допомагають синоніми (роздруківка "[Нові слова](#)").

3. Діти читають вірш Івана Малковича "Свічечка букви «ї»" *(завдання 1, с. 16 посібника)* самостійно — мовчки або пошепки.

4. Виконання вправ 2-3 *(див. с. 17 посібника)*.

5. Діти читають [прислів'я про мову](#), розмірковують на їхнім змістом. Записують у зошит те, що сподобалося найбільше.

6. Вправа на розвиток мовлення

Діти по черзі добирають прикметники, закінчуючи речення "Українська мова ... *(яка?)*", передаючи камінчик із рук у руки.

7. Вправа на розширення словникового запасу

Діти вибирають і записують у зошит декілька слів *(див. роздруківку "[Ознаки мови](#)")*, які, на їхню думку, найточніше описують українську мову.

8. Виконання завдань 4-6 *(див. с. 17 посібника)*.

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Спираючись на свій життєвий досвід, діти придумують власний вислів про рідну мову.

Варіанти виконання завдання

- Скласти невеличку книжечку дитячих висловів про мову.
- Можна надрукувати вислови й почепити в класі. Підписати автора.
- Записати відео про те, як діти розповідають свої вислови, і показати 27 жовтня, на [Дні української писемності та мови](#).

2. Учні вигадують і малюють образ української мови.

Якщо дітям складно малювати, запропонуйте їм описати мову як людину.

3. Читання-здивування (робота в групах)

Діти по черзі читають [цікаві факти про українську мову](#), діляться враженнями.

4. Гра “Багатослівчик” (індивідуальна робота чи робота в групах)

З найдовшого слова в українській мові “дихлордифенілтрихлорметилметан” діти за 5 хвилин складають короткі слова, переставивши літери. Записують у зошит.

Гру можна проводити як змагання.

ПІДСУМОК УРОКУ

1. Діти [слухають вірші про українську мову](#) у виконанні дітей-іноземців.

Учитель заздалегідь обирає із запропонованого відео кілька віршів, виконання яких вважає найкращим.

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання з робочого зошита [“Тренажер з правопису”](#) (частина 1, с. 24).
2. Записати у зошит варіанти прощань.
3. Прочитати вірш “Свічечка букви «ї»” (с. 16 посібника) батькам, запаливши свічку.
4. Подивитись відео [“Правила української мови”](#). Записати правильні варіанти фраз у зошит.

*Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа “Соняшник”, м. Київ*